

Tradice koulení zelí vznikla vlastně náhodou – v hospodě

METAŘ zelí jde vždy v čele průvodu. Žezlo ale co chvíli předá.

LUCIE RŮŽKOVÁ

Hlavenec – Je druhý svátek vánoční, krátce před desátou hodinou dopolední. U spodního křížku v Hlavenci se schází první lidé. Jsou oblečení ve sportovním a plní dobré náladu. Než organizátoři z Bratrstva kobyly hlavy zavelí k odstartování třináctého ročníku tradičního Štěpánského koulení zelí, většina se posilní ještě punčem a zakousne se do domácího koláče. Není divu. Na metení neposlušného zelí koštětem musí mít sílu.

„Letos nás bude asi padesát,“ počítá Jaroslav Zima, jeden z organizátorů pochodu. Dříve patřil mezi ty, kteří zhruba desetkilometrovou trasu lesem, nebo polem, mnohdy v závějích sněhu, ušli po svých. Teď se stará o catering, neboli pohoštění, a tak vyráží vozidlem, kde mu společnost dělají dva pomocníci.

Než děti, jejich rodiče, případně i čtyřnozí domácí přátelé obejdou Hlavenec a dorazí k místu, kde se říká U dubu, rozdělají oheň, nařežou vuřty, připraví špek i slaninu, aby se „chodci“ mohli posilnit na další cestu.

„Dopoledne pak vše končí v místní restauraci, kde je připravena gulášová a držková polévka a samozřejmě stude-

né pivo,“ popsal Jaroslav Zima a ukazuje na nezbytnou součást cateringu – pravý slovenský chléb z rukou Bětušky Hadrboľcové. „Je křupavý, jemně voní po cibulce a lidé už jsou na něj zvyklí. Dokonce ho jedí i samotný. Je o něj takový zájem, že než ho nakrájím, ztrácí se mi pod rukama,“ dodal ještě organizátor.

A kde se vlastně vzala tradice koulení zelí? Zvyk převzali z rodiště bratra Jana Kaly, který jako malý chlapec proháněl hlávku zelí po zasněžených pláních u Petrušova u Moravské Třebové. Za zakladatele je však považován spolek cvičenců z Oldenburgu. V roce 1859 šli sportovci na tradiční zimní výlet. Když měli pohostinství, chtěli se zde zahřát polévkou. Hostinský výletník uctil přebytek z minulého dne, kdy se zde konala akce v pojídání zelí. Zelí se podávalo jako obvykle s ostrou klobásou. Dostali ale žízeň, a tak na řadu přišlo pivo a žitná kořalka. Bylo veselo a aby cesta domů lépe uběhla, koštětem metali zelí položené na zemi. Při tehdejších pochodu pochopitelně nechyběl vozík s proviantem a nápoji.

Tradici do Petrušova přinesl Honzův děda Johann Karl Kalla, který působil v oblasti Oldenburgu jako dráteník.

ZASLOUŽENÉ lesní občerstvení U dubu. Foto 2x: Deník/ Lucie Růžková

Rozhovor s Jaroslavem Zimou, hlavním organizátorem Bez zelí a koštěte si svátek sv. Štěpána nedokážu představit

LUCIE RŮŽKOVÁ

Hlavenec – Jaroslav Zima je jedním z pořadatelů zaběhnuté tradice v Hlavenci, kterou je Štěpánské koulení zelí. Akce je natolik oblíbená, že se jí pravidelně účastní kolem padesáti místních, kteří se po vánočním shonu rádi setkají se sousedy.

Štěpánské koulení zelí vešlo letos do třináctého ročníku. Jaký program jste pro návštěvníky připravili?

Sraz všech účastníků je vždy druhý svátek vánoční v deset hodin dopoledne u spodního křížku. Odtud vlastně startuje i náš celodenní pochod, který je ojedinělý v tom, že první jde vždy člověk, který má v ruce koště a před sebou kutálí hlávku zelí. Samozřejmě se všichni střídají.

Uděláte si také během dne přestávku?

Samozřejmě, bez dobrého jídla a pití do nejde. Já sice jedu autem, ale to právě proto, abychom v lese U dubu připravili pohoštění. Rozděláme

JAROSLAV ZIMA. Foto: Deník/ ruz

oheň, nakrájíme vuřty, chleba, slaninu, vyndáme teplý punč a počkáme na ty, kteří zhruba do hodiny přijdou.

Proč jste vlastně tuto akci začali pořádat?

Je to jednoduché. Chtěli jsme, aby se tady i kolem Vánoc něco dělo a neseděli jsme jen doma a necpali se vším, na co přijdeme. Tohle je prostě sranda akce, která stmeluje obyvatele vesnice. I když je pravda, že za léta doznala určitých změn. Jednak byly dvě trasy, jednak taky bývalo hodně sněhu a jednak jsme si celé občerstvení vezli na vozíku s sebou.